

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **P. S.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 6. 2019, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 11. 2019, č. j. 18 Ad 28/2019 – 45,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **1.300 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 27. 3. 2019, č. j. X, zamítla žádost žalobce o invalidní důchod, neboť žalobce není invalidní ve smyslu § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí námitky, které žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla. Na základě vypracovaného posudku zjistila, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je postižení uvedené v kapitole V. přílohy vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), tj. disociální porucha osobnosti. Důsledkem této poruchy ve spojení s prodělanou hepatitidou je pokles pracovní schopnosti žalobce o 20 %, nárok na invalidní důchod však vzniká až v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl. V souladu s požadavky zákona si krajský soud vyžádal odborný lékařský posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Posudková komise stanovila u žalobce stejně jako posudková komise v rámci řízení o námitkách jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu disociační poruchu osobnosti s abúzem návykových látek. Pokles pracovní schopnosti dle tohoto posudku činí u žalobce taktéž 20 %. O úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku neměl krajský soud důvodu pochybovat. Hepatopatie po hepatitidě B v roce 2012 a hepatitidě C v roce 2016 je v diagnostickém souhrnu v posudku uvedena jako lehká porucha bez léčby. Tento nálezn není pokročilý, neboť u žalobce nebyla zjištěna cirhóza ani fibróza. Krajský soud proto neshledal důvod vyžádat od posudkové komise doplňující posudek.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Zpochybňuje úplnost a správnost posudku vyžádaného krajským soudem, neboť ten se nezabýval zcela odlišným hodnocením rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele v posudku vyhotoveném ve správním řízení prvostupňovém oproti posudku v řízení o námitkách. Aby mohl krajský soud zjistit přesnou příčinu poklesu pracovní schopnosti stěžovatele, která nastala v důsledku výkonu funkce v zaměstnání, měl provést jeho výsledk nebo vyžádat doplňující posudek. Krajský soud svým nesprávným postupem nedostál povinnosti odstranit existující nejasnosti, neúplnost a nesprávnost vyžádaného posudku.

[4] Napadený rozsudek je také nepřezkoumatelný, neboť toliko v obecné rovině odkazuje na posudky posudkových komisí a přebírá jejich závěry o míře poklesu pracovní schopnosti stěžovatele. Krajský soud se nevyjádřil k podstatě stěžovatelovy námítky, že posudek vyžádaný soudem netematizuje rozdílné příčiny snížení pracovní schopnosti stěžovatele v předcházejících posudcích. Není taktéž zřejmé, proč krajský soud souhlasí s posudkovým závěrem, že rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu není porucha kategorie kapitoly XI, oddílu F, položky 1a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity („tj. lehké poruchy, bez komplikací, bez mimojaterních projevů, s lehce sníženou výkonností, s únavou“), když tento popis odpovídá popisu krajského soudu („lehká porucha bez léčby, tento nálezn není pokročilý, neboť u žalobce nebyla zjištěna cirhóza ani fibróza“).

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že shledal-li krajský soud vyžádaný posudek úplným a přesvědčivým, tj. uvážil-li, že se posudková komise vypořádala se všemi fakty a své úvahy jednoznačně ozřejmila, stěží úspěje námitka opomenuté „subjektivní stránky zdravotního postižení“ či absence polemiky s medicínskými nálezy. Navzdory rozdílnému určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v prvostupňovém posudku se pak všechny posudky zjevně shodují v tom, že stěžovatel není invalidní.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7] Po posouzení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[8] Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[9] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ministerstvo posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

[10] Na posudek klade judikatura požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi (především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem) a aby podaný posudek obsahoval náležité odůvodnění posudkového závěru, jenž bude přesvědčivý pro soud, který nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 – 58). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím. V posudku musí být dále uvedeno, zda je zjištěný zdravotní stav dlouhodobě nepříznivý, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se přitom nescítají, procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle zdravotního postižení, které je rozhodující příčinou, se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018).

[11] Stěžovatel zpochybňuje úplnost a správnost posudku vyžádaného krajským soudem výhradně z toho důvodu, že tento posudek výslovně nevypořádal skutečnost, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele je dle posudku vydaného před rozhodnutím orgánu prvního stupně jiné onemocnění než dle posudku vyhotoveného před rozhodnutím o námitkách. Tato skutečnost však dle Nejvyššího správního soudu sama o sobě není způsobilá zpochybnit úplnost a správnost vyžádaného posudku.

[12] Dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení vyhotoveného v průběhu řízení v prvním stupni je nejvýznamnější příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele zdravotní postižení uvedené v kapitole XI., odd. F, položce 1a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity - chronická hepatopatie po hepatitidě B a C, lehká porucha bez komplikací, pro niž je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 15 - 20 %. Posudek taktéž zmiňuje ostatní nálezy – disociální poruchu osobnosti a abúzus návykových látek (alkohol, marihuana, pervitin), které snižují pracovní schopnost o dalších 5% bodů. Dle posudku vyhotoveného v průběhu řízení o námitkách (shodně jako dle posudku vyžádaného krajským soudem) je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele postižení uvedené v kapitole V., položce 7a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity – disociální porucha osobnosti s abúzem návykových látek v anamnéze, lehké postižení, pro niž je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 5 - 10 %. Posudková komise zároveň zjistila, že stěžovatel trpí

těž chronickou hepatopatií, míru poklesu stanovila na 10 % a zvýšila o 10 % bodů s ohledem na další relevantní skutečnosti.

[13] Z uvedeného je zřejmé, že posudek vyžádaný krajským soudem popisuje zdravotní potíže stěžovatele zcela shodně jako předchozí dva posudky. Pouze první posudek vyhodnotil jako nejvýznamnější příčinu nepříznivého zdravotního stavu jinou ze dvou relativně obdobně závažných stěžovatelových poruch. Tento rozdíl ovšem nemá žádný vliv na závěr, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele nevede k poklesu jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Krajský soud tudíž nepochybil, pokud shledal vyžádaný posudek úplným a přesvědčivým a nevyžádal doplňující posudek. Příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je naprosto irelevantní, nemělo by tudíž žádný smysl provádět v tomto směru výsledk stěžovatele, který ostatně v řízení před krajským soudem ani nikdo nenavrhoval.

[14] Napadený rozsudek není ani nepřezkoumatelný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Krajský soud odkázal na konkrétní závěry posudkové komise, přičemž hodnotil pouze jejich úplnost a přesvědčivost, neboť jak je již shora uvedeno, nedisponuje odbornými medicínskými znalostmi. Námitku, že posudek vyžádaný krajským soudem netematizuje rozdílné příčiny snížení pracovní schopnosti stěžovatele v předcházejících posudcích, krajský soud vypořádal. Uvedl, že diagnóza chronické hepatopatie je ve vyžádaném posudku obsažena, jedná se ovšem o lehkou poruchu bez léčby, při níž nebyla zjištěna cirhóza ani fibróza.

[15] V žalobě přitom stěžovatel nenamítal, že rozhodující příčina nepříznivého zdravotního stavu měla být stanovena jinak, než jak učinila žalovaná na základě posudku v napadeném rozhodnutí o námitkách. Naopak na straně 5 relativně obtížně uchopitelné žaloby (která nebyla doplněna ani ustanoveným zástupcem) výslovně uvádí, že souhlasí se závěrem, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je postižení uvedené v kapitole V. přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (Duševní poruchy a poruchy chování) a rozporuje toliko závažnost svého postižení. Taktéž v průběhu jednání před krajským soudem vznesl stěžovatel toliko námitku nepřesvědčivosti posudku vyžádaného krajským soudem spočívající v nedostatečném odůvodnění rozdílu mezi předchozími posudky. Ani zde tedy stěžovatel nesprávnost určení rozhodující příčiny svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudkovou komisí ministerstva nenamítal. Krajský soud se proto k této otázce nemohl vyjádřit a s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. tak nemůže nyní učinit ani Nejvyšší správní soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť je správním orgánem ve věcech důchodového pojištění (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupcem advokáta Mgr. Ladislava Bártu. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci soud přiznal odměnu za jeden

úkon právní služby (podání kasační stížnosti) ve výši 1.000 Kč [11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 3. a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], a dále paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 1.300. Částka ve výši 1.300 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu